

- визначення основних напрямів інноваційного розвитку сільського господарства України;
- концентрація на цих напрямках науково-технічного та освітнього потенціалу країни;
- в точках такої концентрації інтеграція зусиль провідних наукових установ і навчальних закладів на підставах конкуренції;
- в системі управління АПК створення національної і регіональних інноваційних структур;
- забезпечення дієздатного організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку сільського господарства.

Література

1. Портер М. Конкуренція / М.Портер; [пер. с англ.] – М.: Издат. Дом „Вільямс”, 2001. – 495 с.
2. Музика П.М. Активізація інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки України / П.М.Музика // Економіка АПК. – 2005. - №8. – С. 42 – 45.
3. Супіханов Б.К. Про підвищення конкурентоздатності аграрного виробництва в сучасних умовах / Б.К.Супіханов // Економіка АПК. – 2008. - №5. – С. 3 – 8.
4. Іванишин В.В. Становлення ефективного аграрного виробництва шляхом відновлення техніко-технологічної бази підприємств / В. В. Іванишин // Агросвіт. – 2009. - № 23. – С. 24-27.
5. Іванишин В.В. Інноваційне забезпечення оновлення техніко-технологічної бази підприємств АПК / В. В. Іванишин // Економіка АПК. – 2010. - № 1. – С. 128-133.

Наталія Горін

к.е.н, доцент,

Львівський національний університет імені Івана Франка,

м. Львів

ФІНАНСОВО-КРЕДИТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГО-ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Особливостями еколого-інноваційних проектів є в багатьох випадках великі масштаби, довгостроковість та високоризиковість їх реалізації. В Україні проблемами, які перешкоджають залученню фінансових посередників до кредитування еколого-інноваційних проектів є проблеми залучення ресурсів для довгострокового великомасштабного кредитування, високий ступінь неліквідності банків, відсутність значного досвіду кредитування великомасштабних проектів у реальному секторі економіки.

Комерційні банки в умовах нестабільної економічної ситуації практично не надають довгострокових кредитів для реалізації високоризикових проектів навіть за ставками, вищими від ринкових, а еколого-інноваційна діяльність потребує пільгового кредитування. Крім того, вітчизняні підприємства неохоче впроваджують нові технології, які б не мали шкідливого впливу на навколишнє середовище. Це пояснюється, по-перше, постійною нестачею обігових коштів у підприємств, високими ризиками та довгостроковою окупністю проектів, по-друге, недостатньою мотивацією бізнесу щодо введення таких технологій. Відтак провідну роль в організації та управлінні еколого-інноваційним розвитком повинна взяти на себе держава.

Загалом у розвинених країнах державне фінансування еколого-інноваційного підприємництва становить близько 20%. Фактично це є середній показник для країн зі

сприятливою екологічною ситуацією. Звичайно, для України цей показник повинен бути значно вищим.

Держава володіє величезним арсеналом заходів, які можуть стимулювати розвиток еколого-інноваційного підприємництва. Одним із них є розробка механізму фінансування еколого-інноваційних проєктів, в рамках якого доцільно визначити напрямки та інструменти фінансування еколого-інноваційного підприємництва з огляду на цілі стимулювання та розвитку останнього. Державне фінансування екологічно-інноваційного підприємництва повинно проводитися лише після проведених розрахунків щодо доцільності тих чи інших еколого-інноваційних проєктів, вибору та обґрунтування цілей еколого-інноваційного розвитку. Організаційно-економічний механізм повинен включати інституційне забезпечення, створення еколого-інноваційної інфраструктури, правової та інформаційної бази еколого-інноваційної діяльності, забезпечувати інтереси усіх сторін та створювати умови для стимулювання екологічно-інноваційної діяльності. Необхідність державного регулювання процесів формування ринку екологічних інновацій викликана його зростаючим значенням для економіки, екології та суспільства в цілому.

Фінансування еколого-інноваційного підприємництва за рахунок державних коштів повинно переслідувати дві взаємопротилежні цілі:

- 1) стимулювати позитивну мотивацію підприємницьких структур, а саме заохочувати розробку і впровадження екологічних інновацій;
- 2) стимулювати негативну мотивацію, головним завданням якої є скорочення та закриття екологічно небезпечних виробництв.

В Україні інструментами реалізації першої цілі можуть слугувати державні субсидії, дотації, пільгове кредитування, страхування та гарантування кредитів, пільгове оподаткування, участь держави в капіталі підприємств, прискорена амортизація, державні замовлення, державне страхування позик, що успішно використовуються в розвинених країнах. Стимулами можуть стати впровадження механізму прискореної амортизації екологобезпечного обладнання та обладнання, що використовується для екологобезпечних технологічних процесів та виробництва екологічно чистої продукції; використання пільгового оподаткування еколого-інноваційного підприємництва; введення інноваційного податкового кредиту для підприємств, що фінансують розробку екологічних інновацій у розмірі від 25 до 100% їх витрат на інноваційну діяльність у цій сфері; звільнення від ПДВ у перші три роки реалізації екологічно безпечної продукції та екологобезпечного обладнання.

Розширити фінансування еколого-інноваційного підприємництва за рахунок бюджетних коштів можна шляхом випуску екологічних облігацій органами місцевого управління для фінансування регіональних еколого-інноваційних проєктів, використання венчурного фінансування найбільш ефективних проєктів, а також створення еколого-інноваційного фонду, кошти з якого використовувалися б на пільгове кредитування пріоритетних інноваційних галузей. Джерелами формування коштів фонду можуть стати бюджетні кошти (20%) та приватний капітал (80%).

Література

1. Буркінський Б. Глобалізація економіки та національна екологічна доктрина / Буркінський Б., Галушкіна Т. // Економіст. – 2002.- № 9. – С.19-25
2. Геєць В. М. Інноваційно-технологічний розвиток економіки/ В.М. Геєць, Б.Є. Семиноженко, К.Л. Кваснюк. - К.: Фенікс, 2007. - 564 с.
3. Золотарьов В.Ф. Державна інноваційна політика: проблеми та шляхи вдосконалення/ В.Ф. Золотарьов.//Теорія та практика державного управління.- 2009.- Вип. 2.- с. 97 – 102.
4. Кінаш І.А. Екологічний менеджмент: еколого-економічні засади

раціонального природокористування / І.А. Кінаш, Н. Б. Кирич, О. Б. Погайдак.- Навчальний посібник. Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя. Тернопіль, 2011. 267 с.

5. Смовженко Т.С. Основні макроекономічні показники з урахуванням екологічних вимог світових інтеграційних процесів / Т.С.Смовженко, Г.Я.Стеблій // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Фінансовий ринок України: стабілізація та євроінтеграція. Зб.наук.пр. / НАН України. Ін-т регіональних досліджень. – Львів, 2010. – Вип.1. – С. 4-14.65

Олександра Грабовська
к.б.н., с.н.с., завідувач сектору,
Андрій Пилипець
к.с.-г.н., старший науковий співробітник,
Тарас Чорненко
фахівець,
Інститут біології тварин НААН,
м. Львів

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СЕКТОРУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА МАРКЕТИНГУ ІННОВАЦІЙ ІНСТИТУТУ БІОЛОГІЇ ТВАРИН НААН

Вперше визначення інновацій та інноваційної діяльності сформовано у Законі України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р., а перші спроби визначити нормативно-правові засади наукоємного ринку — у новому Законі України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14.09.2006 р. Застарілий ланцюг відносин «держава–наука–виробництво–споживач» працює неефективно в умовах сучасної ринкової економіки, а метою інноваційної діяльності є отримання прибутку. Інновації — комплексний процес упровадження і використання результатів науково-дослідних і дослідно-конструкторсько-технологічних робіт, який потребує концентрації інвестиційних та управлінських ресурсів. Інноваційний процес на кожній стадії має закінчений вигляд і виступає на ринку самостійним товаром з певною вартістю та якістю [1].

Термін «інновація» — «innovation» вперше запроваджений Й. Шумпетером та Г. Меншем і означає втілення наукового відкриття, технічного винаходу у новій технології або продукції. Найважливіші характеристики інновацій: 1) новизна, 2) комерційний успіх. Кожна інновація повинна мати орієнтацію на кінцевий результат прикладного характеру [2].

Синонімом інновації є термін «нововведення», а термін новація визначає лише обов'язкову складову інновації, тобто нове явище, метод, винахід чи новий порядок [3, 4]. Інновація є економічним нововведенням і результатом практичного освоєння новації, коли новизна споживчих властивостей вже переважає над технічною новизною. Це теоретичне положення використано при визначенні похідних від новації трьох окремих термінів: інновація, інноваційний продукт і інноваційна продукція [5].

Інноваційна діяльність у сільському господарстві має певні особливості: наявність живих організмів, сезонність та ризики; має чотири етапи: розробка новацій, їх апробація та перевірка, відтворення новацій, а також впровадження у виробництво. Основним продуцентом новацій для сільського господарства є мережа науково-дослідних інститутів Національної академії аграрних наук України (НААН) та Міністерства аграрної політики України. Найбільш поширені новації: нові сорти та гібриди рослин і породи тварин, штами мікроорганізмів, марки і модифікації